

Vaalan kunnan aamu- ja iltapäivätoiminta

---

toimintasuunnitelma 2011-

Sisällysluettelo

1. Toiminta- ajatus ja tavoitteet
2. Sisällölliset painoalueet ja suunnittelu periaatteet
  - 2.1 eettinen kasvu ja yhdenvertaisuus
  - 2.2 leikki ja vuorovaikutus
  - 2.3 liikunta ja ulkoilu
  - 2.4 ruokailu ja lepo
  - 2.5 kulttuuri ja perinteet
  - 2.6 kädentaidot ja askartelu
  - 2.7 kuvallinen, musiikillinen, kehollinen ja kielellinen ilmaisu
  - 2.8 mediataidot
  - 2.9 arkiaskareet, elinympäristö ja kestävä elämäntapa
3. Toiminnan järjestäminen
  - 3.1 toimintapaikat ja -tilat
  - 3.2 toiminta-aika
  - 3.3 toimintamaksu
  - 3.4 toiminnasta tiedottaminen
  - 3.5 toimintaan hakeminen ja valintakriteerit
  - 3.6 lasten määrä ja toiminnan laajuus
  - 3.7 lapsiryhmän koko
  - 3.8 henkilöstön resursointi, henkilöstön rakenne ja ohjaajien kelpoisuus
  - 3.9 ohjaajien rikostaustan selvittäminen
  - 3.10 ohjaajien perehdyttäminen
  - 3.11 kulkeminen ja kuljetuksen järjestäminen
  - 3.12 välipalan järjestäminen
  - 3.13 turvallisuus- ja pelastussuunnitelma
  - 3.14 vakuutus asiat
  - 3.15 taloussuunnitelma
4. Toiminnan seuranta ja arviointi
  - 4.1 toiminnan sisäinen arviointi
  - 4.2 toiminnan ulkopuoliseen arviointiin osallistuminen
  - 4.3 tulosten julkistaminen
5. Aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteistyö ja tiedonkulku
  - 5.1 kotien kanssa
  - 5.2 koulun kanssa, yhteistyö luokan- ja erityisopetuksen kanssa
  - 5.3 lasta koskevien salassa pidettävien henkilötietojen luovuttamiseen liittyvä menettely
  - 5.4 eri hallinto kuntien välillä
  - 5.5 toiminnan järjestäjän ja toteuttajien kesken
  - 5.6 moniammatillinen yhteistyö

Vaalan kunnan aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma

1. Toiminta-ajatus ja tavoitteet

Aamu- ja iltapäivätoiminnan yleisenä tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä sekä lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua. Toiminnan tulee lisäksi edistää lasten hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja lisätä osallisuutta.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa tavoitteena on osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen sekä sosiaalinen vahvistaminen. Toiminta toteutetaan niin, että se lisää lasten onnistumisen kokemuksia ja osallisuutta. On tärkeää, että lapset tulevat kuulluksi toiminnassa ja voivat osallistua sen suunniteluun ja toteuttamiseen.

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla lisätään lasten tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa. Tavoitteena on, että jokainen lapsi saa oman kehitystasonsa ja tarpeidensa mukaista tukea ja ohjausta. Suunnittelussa ja toteutuksessa otetaan huomioon tyttöjen ja poikien erot ja erilaiset tarpeet.

Lasten tulee ikätasonsa mukaisesti saada itse osallistua yhteisten sääntöjen ja sopimusten muotoiluun ja saada kokemuksia osallisuudesta. Osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ehkäisevät kiusaamista ja syrjäytymistä.

2. Sisällölliset painoalueet ja suunnittelun periaatteet

2.1 Eettinen kasvu ja yhdenvertaisuus

Aamu- ja iltapäivätoiminta tukee lasten eettistä kasvua ja kehitystä ihmisten yhdenvertaisuudesta. Toiminnan eettisenä lähtökohtana ovat perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritelty perusopetuksen arvopohja sekä kodin ja koulun kanssa yhdessä sovitut kasvatukselliset periaatteet käytännöt. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa korostuu lapsilähtöisyys. Jokainen lapsi nähdään arvokkaana yksilönä. Lapset ovat ikä- ja kehitysvaiheensa mukaisesti itsestään ja teoistaan vastuullisia. He tarvitsevat eettisessä ajattelussaan ja vuorovaikutus taidoissaan aikuisen ohjausta. Eettisessä kasvatuksessa ja yhdenvertaisuuden tukemisessa on tärkeää erityisesti aikuisten antama malli, ryhmän vuorovaikutus suhteet sekä arkipäivän tilanteissa kohdattavat eettiset kysymykset.

Eettisen kasvun tavoitteena on vastuullisuuden ja vastavuoroisuuden ymmärtäminen. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa lapsia ohjataan kasvamaan vähitellen vastuuseen:

- omasta hyvinvoinnista ja terveellisistä elämän tavoista
- toisen hyvinvoinnista sekä siihen liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista
- oman toiminnan aiheuttamista tunteista ja seurauksista itselle ja toiselle
- ryhmän toimintaan liittyvistä säännöistä ja sopimuksista
- myönteistä suhtautumista ympäristöön, luontoon ja kestävään elämäntapaan

Yhteisöllinen vastuun, luottamuksen ja huolenpidon ilmapiiri aamu- ja iltapäivätoiminnassa edistää eettistä kasvua. Eettisessä kasvatuksessa hyödynnetään ryhmän vuorovaikutusta, eri tilanteisiin liittyviä keskusteluja, taiteen, leikin ja liikunnan tarjoamia mahdollisuuksia sekä esteettisiä kokemuksia ja toiminnallisuutta. Lasta ohjataan menettelytapoihin, joilla mahdollisia ongelmatilanteita voidaan käsitellä myönteisesti ja ratkaisukeskeisesti.

2.2 Leikki ja vuorovaikutus

Leikit, pelit ja yhteistoiminta tukevat vuorovaikutusta. Leikit ja pelit ovat päivittäistä toimintaa. Lapsella on mahdollisuus kanssakäymiseen - niin ohjattuun kuin vapaampaankin vuorovaikutukseen – ikätovereiden kanssa ja että näissä suhteissa saadut kokemukset tarjoavat hänelle riittävästi myönteisiä kokemuksia. Lapset saavat leikkiä vapaasti. Lapsi saa itse päättää osallistuuko hän ohjattuun leikkiin.

2.3 Liikunta ja ulkoilu

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa ulkoillaan päivittäin. Lapsille tulee liikuntaa ulkona pelattaessa ja leikkiessä. Ulkona touhuillaan itsenäisesti tai ohjatusti.

Sisäliikuntaa harrastetaan tilojen salliessa.

2.4 Ruokailu ja lepo

Terveellinen, runsas ja vaihteleva välipala tarjotaan päivittäin. Lapsia ohjataan noudattamaan hyviä ruokailu tapoja. Lapsille annetaan mahdollisuus omaan rauhaan ja rauhoittumiseen. Varsinaista lepotilaa ei ole käytössä.

2.5 Kulttuuri ja perinteet

Oppilaille pyritään tekemään tutuksi ja rakkaaksi omaa kotiseutua, sen luontoa, perinteitä ja kulttuuria, jotta heille voisi kasvaa vahvat juuret, joiden varaan rakentaa elämäänsä. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa käydään kirjastossa mahdollisuuksien mukaan.

2.6 Kädentaidot ja askartelu

Lapsilla on mahdollisuus tehdä päivittäin erilaisia askarteluja ja käsitöitä. Teema-askarteluja tehdään vuodenaikojen mukaan. Luonnonmateriaalit ovat osana askartelua.

2.7 Kuvallinen, musiikillinen, kehollinen ja kielellinen ilmaisu

Kuvallista, kehollista ja kielellistä ilmaisua tulee päivittäin, pelien, leikkien, maalausten ja piirustusten myötä. Musiikillista toimintaa ei ole.

2.8 Mediataidot

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa on käytössä Suuri mediaseikkailu - ohjelma.

2.9 Arkiaskareet, elinympäristö ja kestävä elämäntapa

Ohjataan myönteiseen suhtautumiseen ympäristöön, luontoon ja kestävään elämäntapaan.

3. Toiminnan järjestäminen

Kunnalla on kokonaisvastuu perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä säädösten ja aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteiden mukaisesti.

3.1 Toimintapaikat ja -tilat

Iltapäivätoiminta järjestetään tällä hetkellä Väistölässä 1 ja 1 - 2 lk:n tiloissa. Uuden koulurakennuksen valmistuttua aamu- ja iltapäivätoiminta siirtyy sinne.

3.2 Toiminta-aika

Aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjotaan kaikille 1. ja 2. vuosiluokan ja kaikille erityistä tukea saaville oppilaille vain iltapäivällä 3 tuntia koulun päättymisen jälkeen (klo 13–16).

3.3 Toimintamaksu

Opetushallituksen suosituksen mukaan maksun tulisi olla niin pieni että se ei muodosta estettä palvelun käyttämiselle. Vaalan Kunnanhallitus on päätöksellään 05.05.2004 § 87 määritellyt kuukausimaksuksi 40 €. Saman perheen muista lapsista maksu on 20 €.

3.4 Toiminnasta tiedottaminen

Perusopetuslain (1136,19.12.2003) mukaan kunnan on ilmoitettava etukäteen järjestämipaikasta, alkamis- ja päättymisajankohdista sekä siitä, miten aamu- ja iltapäivätoimintaan haetaan.

Aamu- ja iltapäivätoiminnasta tiedotetaan kunnan lehti-ilmoituksissa ja Vaalan kunnan sivulla.

3.5 Toimintaan hakeminen ja valintakriteerit

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaan haetaan keväällä. Kaikille toimintaan hakuaikana hakeneille tarjotaan aamu- ja iltapäivätoimintapaikka. Hakuajan jälkeen paikan saa, mikäli ryhmässä on tilaa.

Paikan saamisesta ilmoitetaan kirjallisesti.

Hakulomakkeet jaetaan päiväkodin kautta kaikille esikoululaisille. Lomakkeita saa myös kunnantoimistosta ja koululta. Hakuilmoitus julkaistaan Tervareitti- lehdessä.

3.6 Lasten määrä ja toiminnan laajuus

Vaalan kunnassa aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään 570 tuntia vain 3 tuntia koulun päättymisen jälkeen (13–16).

3.7 Lapsiryhmän koko

Aamu- ja iltapäivätoiminnan ryhmä koko suositus 16,4 lasta / 2 aikuista. Toistaiseksi lp-ryhmässä on 2 aikuista.

3.8 Henkilöstön resursointi, henkilöstön rakenne ja ohjaajien kelpoisuus

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa tulee olla toiminnan järjestämistapa huomioon ottaen riittävä määrä ammattitaitoisia ohjaajia

Ohjaajaksi on kelpoinen henkilö, jolla on tehtävään soveltuva: korkeakoulututkinto, opistoasteen tutkinto, ammatillinen perustutkinto tai sitä vastaavat aikaisemmat opinnot tai näyttötutkintona suoritettu ammattitutkinto tai erikoisammattitutkinto. Vaalan kunnassa aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajina toimivat koulunkäyntiavustajat.

3.9 Ohjaajien rikostaustan selvittäminen

Lain mukaan kunnan tulee varmistaa ohjaajien määrän ja osaamisen lisäksi se, että niiltä henkilöiltä, jotka työskentelevät henkilökohtaisessa vuorovaikutuksessa alaikäisen kanssa ilman huoltajan läsnäoloa, pyydetään nähtäväksi ote rikosrekisteristä (laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002) 2 § 2 mon. (1138/2003)

3.10 Ohjaajien perehdyttäminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnasta on olemassa ohjaajien perehdyttämiskansio.

3.11 Kulkemisen ja kuljetuksen järjestäminen

Tehostettua tai erityistä tukea saavilla oppilailla voi kunnan päätösten mukaisesti olla oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen. Sekä näiden että muiden kuljetukseen oikeutettujen oppilaiden osalta tulisi myös aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestettäessä pyrkiä siihen, että ko. oppilailla on mahdollisuus käyttää koulukuljetusetuutta.
(perusopetuslaki 48 b§ 3 mom. 1§136/2003)

Tarvittaessa oppilaalle järjestetään kuljetus koulusta iltapäivätoimintapaikkaan. Kunta ei järjestä erillistä kuljetusta iltapäivätoimintapaikasta kotiin.

3.12 Välipalan järjestäminen

Perusopetuslain 8a luvun 48 d § mukaan iltapäivätoimintaan osallistuvalla oppilaalla. On oikeus välipalaan opintososiaalisena etuna. Välipala järjestetään aamu- ja iltapäivätoiminta paikassa ja ohjaajat huolehtivat välipalan. Välipalat ostetaan lähikaupasta ja maidot haetaan kouluruokalasta. Välipalan nauttimiseen liitetään kasvatuksellista ohjausta. Lapsia ohjataan tarkoituksen mukaiseen ateria rytmiin sekä hyviin ruokavalintoihin ja ruokailu tapaihin kiireettömässä ympäristössä. Välipalan tilaamista / valmistamista varten huoltajia pyydetään riittävän ajoissa ilmoittamaan oppilaan läsnäolopäivät.

3.13 Turvallisuus- ja pelastussuunnitelma

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa noudatetaan Vaalan kunnan yhtenäiskoulun pelastussuunnitelmaa.

3.14 Vakuutus asiat

Aamu ja iltapäivätoiminnassa sattuneen tapaturman hoito on lapselle maksuton.

3.15 Taloussuunnitelma

Talousarviot laaditaan vuosittain kunnan talousarviolaskelman mukaisesti.

4 Toiminnan seuranta ja arviointi

Toimintasuunnitelman tarkoituksena on tukea aamu- ja iltapäivätoiminnan paikallista järjestämistä ja kehittämistä sekä lisätä toiminnan suunnitelmallisuutta ja pitkäjänteisyyttä.

4.1 Toiminnan sisäinen arviointi

Kunnan tulee myös arvioida antamaansa aamu- ja iltapäivätoimintaa.

4.2 Toiminnan ulkopuoliseen arviointiin osallistuminen

Kunnan tulee osallistua toimintansa ulkopuoliseen arviointiin.

4.3 Tulosten julkistaminen

Arviointien keskeiset tulokset tulee julkistaa.

5 Aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteistyö ja tiedonkulku

5.1 Kotien kanssa

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä. Kodin ja koulun toiminnan toteuttajan välisen yhteistyön on tarkoitus jäsentyä luontevaksi osaksi aamu- ja iltapäivätoimintaa. Päämääränä on luoda kasvuympäristö, joka edistää lapsen suotuisaa kehitystä.

Kotien työtä tuettaessa lähtökohtana on, että lapsen huoltajilla on ensisijainen vastuu lapsen kasvatuksesta. Ohjaajilla on aamu- ja iltapäivätoiminnassa ammatillinen vastuu lapsen kasvatuksesta. Ohjaajien työtä ohjaavana periaatteena on kasvatuskumppanuus, jolla tarkoitetaan ammattikasvattajien sitoutumista toimimaan yhdessä huoltajien kanssa lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukena.

Toiminnan sisällöistä ja toimintaperiaatteista tiedotetaan huoltajia toimintakauden aikana. Poikkeuksellisista toiminta-ajoista tiedotetaan huoltajia vähintään kaksi viikkoa aikaisemmin. Perheiden kanssa tulee sopia kirjallisesti turvallisuus- ja vastuukysymyksistä esim. kotiinlähdön osalta.

5.2 Koulun kanssa, yhteistyö luokan- ja erityisopettajan kanssa

Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen edellyttää keskinäiseen kunnioitukseen ja tasa-arvoisuuteen perustuvaa yhteistyötä. Toiminnan järjestämisessä tehdään yhteistyötä koulun kanssa, tavoitteena on tiivistää yhteistyötä oppilaan parhaaksi. Koko koulun henkilökuntaa tulee informoida koululla järjestettävästä iltapäivätoiminnasta. Iltapäivätoiminnan ohjaajien, oppilaiden, opettajien sekä koulun muun henkilöstön välisellä yhteistyöllä luodaan rakenteet toimivalle ja säännölliselle yhteistyölle sekä yhteiselle toimintakulttuurille.

Iltapäivätoimintaa kehitetään yhteistyössä rehtorin, opettajien ja koulunkäyntiavustajien kanssa. Toiminnassa huomioidaan koulun opetussuunnitelma. Iltapäivätoiminnan ohjaajat ja opettajat informoivat toisiaan koulutyössä ja iltapäivätoiminnassa tapahtuvista muutoksista esim. retkistä, tukiopetustunneista jne.

5.3 Lasta koskevien salassa pidettävien henkilötietojen luovuttamiseen liittyvä menettely

Aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöstö ei saa sivulliselle ilmaista lasta tai hänen huoltajaansa koskevia salassa pidettäviä tietoja tai luovuttaa salassa pidettäviä asiakirjoja.

Perusopetuksesta ja siihen liittyvästä oppilashuollosta vastaavat henkilöt voivat luovuttaa aamu- ja iltapäivätoiminnasta vastaaville henkilöille toiminnan asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot. Jos lapsi siirtyy toisen opetuksen järjestäjän järjestämään aamu- ja iltapäivätoimintaan, aikaisemman järjestäjän on salassapitosäännösten estämättä viipymättä toimitettava opetuksen tai toiminnan järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot. Vastaavat tiedot voidaan antaa myös uuden opetuksen järjestäjän pyynnöstä.

5.4 Eri hallintokuntien välillä

Yhteistyö terveydenhoitajan ja sosiaalitoimen kanssa.

5.5 Toiminnan järjestäjän ja toteuttajien kesken

Aamu- ja iltapäivätoiminta on sivistystoimen alaista ja toiminnasta vastaa yhtenäiskoulun rehtori.

5.6 Moniammatillinen oppilashuoltotyö

Yhteistyö koulun, terveydenhuollon, sosiaalitoimen, terapeuttien kanssa.